

REUZEN OF NIET?

Over nephilim en rephaïm

Alfred E. Dekker

REUZEN OF NIET?

Over nephilim en rephaim

Alfred E. Dekker

Stichting Da-ath

Colofon

Titel: Reuzen, of niet?

© Alfred E. Dekker
Maart 2025

Uitgave: stichting Da-ath, da-ath.nl

Omslag: EON

Beeldmateriaal cover
© Daniël Tadevosyan via Canva.com

ISSN 2772-8811
NUR 707

INHOUDSOPGAVE

DEEL 1 – REUZEN	6
1. Relatief begrip	6
2. Fantasieën	6
3. Groeistoornis	7
4. Is “reuzen” wel een juiste vertaling?	7
DEEL 2 – NEPHILIM	8
1. Het woord nephilim	8
1.1 Het Hebreeuws woord en de vertaling ervan	8
1.2 In Genesis 6:4 “reuzen”?	8
1.3 In Numeri 13:33 “reuzen”?	9
1.4 Geen sprake van “reuzen”	9
2. De woorden elohim en zoon	10
2.1 Termen in Genesis 6:4	10
2.2 Elohim (Strongnr. 0430)	10
2.3 Zoon (Strongnr. 01121)	11
3. Zonen van de elohim	11
3.1 Zonen van Adam?	11
3.2 Kaïn en Seth	12
3.4 De reden van “de vloed van water”	14
4. De les van deze geschiedenis	14
DEEL 3 – REPHAÏM	15
1. Het woord rephaïm	15
2. Wie waren de Rephaïm?	16
TOT SLOT	18
EINDNOTEN	19
Andere uitgaven Stichting Da-ath	21

REUZEN OF NIET?¹

Over de nephilim en rephaïm

Volgens de gangbare Bijbelvertalingen van Genesis 6:4 zouden destijds op aarde reuzen, giganten, godenzonen geleefd hebben. Er zou een ras van gevallen engelen zijn geweest dat intieme relaties had aangegaan met vrouwen uit de toenmalige mensheid. Dat is in ieder geval een van de vele merkwaardige “theologische” uitleggingen rond het betreffende Hebreeuwse woord nephilim. Het optreden van de nephilim was echter tegen Gods zin en daarom heeft Hij hen en hun nakroost met de zondvloed weggevaagd. Zou Hem dat niet gelukt zijn omdat Mozes later van de verspieters te horen kreeg dat zij in Kanaan ontzagwekkende nephilim hadden gezien? Hierna onderzoeken wij wat van al die opvattingen waarheid of onzin is.

DEEL 1 – REUZEN

1. Relatief begrip

De term “reus” is een *relatief* begrip, want het berust op vergelijking van lichaamsgrootten. De lengte van een mens hangt af van diverse factoren, zoals erfelijkheid, voeding en gezondheidszorg. De optimale levensomstandigheden in ons land hebben de Nederlanders tot de langste mensen ter wereld doen uitgroeien. Wie kent niet die beelden van landgenoten in het buitenland die als reuzen boven de lokale bevolking uittorenen? De Afrikaanse Masai zijn ook een voorbeeld van een volk met een voor dat continent bovengemiddelde lichaamslengte. Daarnaast kan de aanduiding “reus” ook gewoon beeldspraak zijn.

2. Fantasieën

Reuzen hebben de eeuwen door zeer tot de verbeelding van mensen gesproken. Daarvan getuigen vele volksverhalen, sprookjes, mythen en andere overleveringen. Het waarheidsgehalte daarvan is lastig te achterhalen, omdat zij meestal een kluwen zijn van grenzeloze fantasie met nauwelijks een snufje

realiteit. Er circuleren ook talloze verhalen over “mysterieuze skeletten” waarbij de fantasie op hol is geslagen en men zich baseert op ideeën die ontleend zijn aan allesbehalve Schriftuurlijke bronnen over goden en halfgoden, demonen en hemelse wezens. Tegenwoordig wordt zo mogelijk DNA-onderzoek uitgevoerd om te bepalen of reuzenbotten werkelijk van een mens zijn en, zo ja, of er sprake was van *gigantisme*. De resultaten daarvan hebben onder archeologen steeds een ontnuchterend effect gehad.

3. Groeistoornis

Het bereiken van een betrekkelijk reusachtige gestalte blijkt ook oorzaak te kunnen zijn van een uitzonderlijke groeistoornis, van *gigantisme*. Door moderne medische behandelingen kan dat al vroegtijdig voorkomen en genezen worden. In ons land is reuzengroei dan ook een uiterst zeldzaam verschijnsel geworden. Een zeer oud voorbeeld van gigantisme is het skelet dat vermoedelijk van Sanacht is, een Egyptische koning van vijfduizend jaar geleden. Met een lengte van twee meter moet hij minstens veertig centimeter langer dan zijn onderdanen zijn geweest. Hetzelfde is het geval bij het skelet van een Romein uit de vierde eeuw. Een recenter voorbeeld is de “reus van Rotterdam”, Rigardus Rijnhout (1922-1959), met zijn 2,38 meter bijna 50 cm langer was zijn landgenoten. In alle gevallen betreft het uitzonderingen en geen algemeen volkskenmerk.

4. Is “reuzen” wel een juiste vertaling?

Een en ander roept de vraag op of “reuzen” in de gangbare Bijbelvertalingen wel het juiste vertaalwoord is? Voor het onderzoek naar *nephilim* en *rephaïm* is het een absolute voorwaarde nauwkeurig na te gaan wat er in de Hebreeuwse Schrift geschreven staat. Het gezag van Gods Woord dient voorop te staan en niet eigen wijsheid en inleg.

2 – NEPHILIM

1. Het woord *nephilim*

1.1 Het Hebreeuwse woord en de vertaling ervan

Het Hebreeuwse woord *nephilim*, een meervoudsvorm, komt eenmaal voor in Genesis 6:4 en, met het verschil van de Hebreeuwse letter *jod*, tweemaal in Numeri 13:33. Het woord is afgeleid van het werkwoord *naphál* dat “vallen” betekent. Die extra letter *jod* in Numeri 13:33 wijst veeleer op een werkwoordsvorm van *naphál* die een oorzakelijk verband, een “doen vallen” uitdrukt.² Dan zouden *nephilim* individuen zijn geweest die “deden vallen”. Dat kan wijzen op een dominant soort mensen die als zodanig “aanzienlijk” werden gevonden. Zoals eerder opgemerkt, behoeven personen van formaat niet per se reuzen te zijn. Daaraan doet niet af dat de *nephilim* in de Septuaginta, de Griekse vertaling van de Hebreeuwse Schrift, als *gigantes* te boek staan, omdat ook dat een relatief begrip is.

Toch hebben de (Herziene) Statenvertaling en NBG-vertaling van 1951 voor de vertaling “reuzen” gekozen en met de vertaling “giganten” in feite ook de Nieuwe Bijbelvertaling 2021. Daarmee hebben zij eigenlijk ruimte geboden voor de bestaande fantasierijke opvattingen. De “Concordant Version of the Old Testament” (editie 2014) noemt de *nephilim* daarentegen “the distinguished” en haar Duitstalige evenknie spreekt van “die Bedeutenden”. Dat lijkt iets meer te liggen in de lijn van wat wij in de vorige alinea geconstateerd hebben. Wat is nu de juiste vertaling: “reuzen”, “giganten” of “aanzienlijken”?

1.2 In Genesis 6:4 “reuzen”?

Zou het hier werkelijk een volksgroep van buitengewoon groot postuur betreffen of moeten wij *nephilim* opvatten als beeldspraak? Denk maar aan het woord “reus” in het Nederlands, waarmee werkelijk een buitengewoon groot mens bedoeld kan zijn (bijv. de reus van Rotterdam) of iemand die op een bepaalde manier uitblinkt (bijv. een reus op zijn vakge-

bied). Zou het in Genesis 6:4 niet eerder gaan om “reuzen” in figuurlijke zin? Zij worden daar letterlijk “zonen van *Elohim*” genoemd, “dezen, de sterken”, en eveneens letterlijk “die uit de eon stervelingen van de naam”. Wijst dat niet veeleer op de status van deze *nephilim* als “mannen van formaat”, om mannen die zich manifesteerden als machthebbers met een geduchte reputatie? Dan zou de vertaling “aanzienlijken” inderdaad beter op zijn plaats zijn dan “reuzen” of “giganten”.

1.3 In Numeri 13:33 “reuzen”?

In Genesis 6:4 staat uitdrukkelijk “dezen, de sterken”, terwijl de *nephilim* in Numeri 13:33 “zonen van Anaq”³ genoemd worden. Dat het om twee verschillende categorieën gaat, is niet verwonderlijk als men het gericht van God over hen met de zondvloed (letterlijk “de vloed van wateren”) in aanmerking neemt. Toen werden de in Genesis 6:4 genoemde *nephilim* door water verzwolgen. De categorie “zonen van Anaq” die in Numeri 13:33 genoemd worden, moet dus een andere, een nieuwe zijn. Maar waren dat wel “reuzen”?

In Numeri 13:33 gaat het exclusief over “zonen van Anaq” (*Anaqim* of Enakieten), dus sterfelijke mensen. Volgens Deuteronomium 9:2 omschreef Mozes de zonen van Anaq als “een groot en rijzig volk”. Hij doelde daarmee op het verslag dat de verspieters hem deden: “wij zagen de *nephilim*, de zonen van *Anaq*, uit de *nephilim*” (Numeri 13:33). Mozes’ omschrijving maakte hen weliswaar niet tot “reuzen”, maar heeft ongetwijfeld voeding gegeven aan de overdrijving dat het werkelijk giganten, reuzen, waren.⁴ Daarover meer in deel 3!

1.4 Geen sprake van “reuzen”

De vindplaatsen van *nephilim* en hun context geven geen voet aan de opvatting dat het personen waren die tot het mythische ras der reuzen of giganten behoorden. De waarheid van Gods Woord mag en kan niet afgemeten worden aan vaak dubieuze interpretaties van archeologische vondsten. Voorts is het belangrijk in te zien dat het in Genesis 6:4 om een geheel ande-

re groep gaat dan in Numeri 13:33 bedoeld is. Hierna zullen wij de *nephilim* in Genesis 6:4 nader onder de loep nemen om te weten te komen wie daarmee bedoeld werden en waarom zij in de watervloed moesten omkomen. In deel 3 wordt ingegaan op wat er geschreven staat over de “zonen van Anaq”, de *rephaim*.

2. De woorden *elohim* en *zoon*

2.1 Termen in Genesis 6:4

In Genesis 6:4 is volgens de Hebreeuwse tekst sprake van:

- a. *nephilim* op de aarde;
- b. “zonen van *de elohim*”;
- c. “dezen, de sterken;
- d. “die uit de eon”;
- e. “stervelingen van de naam”.

De meeste interpretaties van Genesis 6:4 zijn te herleiden op het niet begrijpen van de woorden “zoon” en “*elohim*” in de combinatie “zonen van de *elohim*”.⁵ Daarom loont het de moeite om nu ook deze woorden onder de loep te nemen.

2.2 *Elohim* (Strongnr. 0430)

Deze titel kan zowel op de God van hemelen en aarde betrekking hebben, als op mensen. Het is een meervoudsvorm.⁶ Het duidt een functie aan waarvan sturing uitgaat, waarbij zaken op hun plaats worden gezet. Degene Die dat bij uitstek doet, is dé God, *Elohim* (- let op de hoofdletter). Maar mensen kunnen ook *elohim* zijn, omdat zij een bepaalde autoriteit hebben gekregen (bijvoorbeeld in Psalm 82:1 en 6; zie ook Johannes 10:34). Daarnaast kan *elohim* ook slaan op menselijke creaties zoals afgoden (bijvoorbeeld Exodus 12:12 en Deuteronomium 4:28).

Wanneer in het Hebreeuws aan een zelfstandig naamwoord het lidwoord toegevoegd wordt, wijst dat meestal iets bepaalds aan. Voor de aanduiding van God als *Elohim* is dat meestal niet nodig, omdat Hij de Enige ware *Elohim* is en dat ook uit de

context blijkt. Maar in Genesis 6:2 en 4 is aan *elohim* wél het lidwoord toegevoegd en dat in combinatie met “zonen”. Wat zegt dat?

Hoewel Adam niet met die titel aangeduid wordt, behoorde hij wel degelijk tot *de elohim*, en wel een heel bijzondere gezien de opdracht die *Elohim* hem in Genesis 1:28 meegegeven had: vruchtbaar zijn, zich vermenigvuldigen om de aarde te vullen en heerschappij voeren over al het leven dat zich daarop beweegt. Dat maakt hem tot een specifieke *elohim*, “de *elohim*”, wat in de context van Genesis 6:2-4 belangrijk is om “zonen van de *elohim*” te begrijpen. Hierover gaat hoofdstuk 3.

2.3 Zoon (Strongnr. 01121)

Het Hebreeuwse woord voor zoon kan weliswaar met “zoon” vertaald worden, maar hoeft niet uitsluitend op een nakomeling betrekking te hebben. Bijvoorbeeld in het Nederlands kan “zoon” ook meerdere betekenissen hebben, zoals het typeren van een hechte relatie (“hij is als een zoon voor mij”), een samenbindende factor uitdrukken (“Neêrlands zonen”) of een leeftijds- of standsverschil aangeven (iemand aanspreken met “mijn zoon”). Hetzelfde verschijnsel doet zich voor bij het Hebreeuwse woord. Ook hier bepaalt de context of het werkelijk om nakroost gaat of niet. Zo kan het woordje betrekking hebben op onder meer onderworpenheid (1 Samuël 20:31, “zoon des doods”), adoptie (Exodus 2:10, Mozes als zoon van Farao’s dochter), discipelschap (1 Koningen 20:35, “zonen der profeten”), afstamming (Psalm 149:2, “zonen Sions”) of kwaliteit (Deuteronomium 3:18, “zonen van kracht”, krijgers).

3. Zonen van de *elohim*⁷

3.1 Zonen van Adam?

Genesis 1:28 en 5:4 zijn van belang voor een juist verstaan van “zonen van de *elohim*”. Eenvoudig speurwerk wijst uit dat de aanduiding “*zonen van elohim*” vaak een algemene aanduiding is voor alle schepselen die uit Gods handen zijn voortge-

komen, zoals hemelingen (bijvoorbeeld Job 1:6 en 2:1) en mensen (bijvoorbeeld Psalm 138:1; 82:6; 86:8). Zoals eerder opgemerkt, moet het in Genesis 6:4, waar sprake is van “*dé elohim*”, om een specifieke groep “zonen” gaan.

Gelet op Gods opdracht aan Adam in Genesis 1:28 en gezien de samenhang tussen Genesis 6:2 en 4 kan het niet anders dan dat de *nephilim*, tevens “zonen van de *elohim*” genoemd, zonen van Adam zijn geweest, dus mensen, levend in de toen lopende, tweede eon. Die tweede eon ging vooraf aan de tegenwoordige boze eon en werd met de kolossale watervloed afgesloten (zie onderstaand schema).

De daarbij omgekomen *nephilim* waren befaamde en krachtige

figuren maar ook, zoals het slot van Genesis 6:4 benadrukt, gewone stervelingen en allesbehalve goddelijk! Om welke “zonen van de *elohim*” gaat het hier precies?

3.2 Kaïn en Seth

Na de schepping van de mens en zijn vertrek uit de hof in Eden lijkt het op aarde eerst precies zo te verlopen als God bevolen had (Genesis 1:28): “draagt vrucht en wordt talrijk en maakt de aarde vol en voert heerschappij over haar!”. Nadat Kaïn al vroeg zijn broer Abel had gedood, vermenigvuldigden zijn nakomelingen zich (Genesis 4:15-24) en evenzo de nako-

melingen van Adams derde zoon, Seth, van wie Noach in rechte lijn afstamt (Genesis 5:1-32). De aarde werd in die dagen dus door tweeërlei nakomelingschap van Adam bewoond: de Kainieten (genealogie in Genesis 4:16-24) en de Sethieten (genealogie in Genesis 4:25-5:32). In de tabel hieronder staan hun namen. Veelbetekenend is dat de Schrift alleen bij de namen van Seth en diens nakomelingen vermeldt welke leeftijd zij bereikt hebben.

Adam		<i>930 jaar</i>
Kaïn	Seth	<i>912 jaar</i>
Henoch	Enos	<i>905 jaar</i>
Irad	Kenan	<i>910 jaar</i>
Mechujaël	Mahalalel	<i>895 jaar</i>
Metusaël	Jered	<i>962 jaar</i>
Lamech	Henoch	<i>365 jaar</i>
Jabal	Metuselach	<i>969 jaar</i>
Jubal	Lamech	<i>753 jaar</i>
Tubal-Kaïn	Noach	<i>950 jaar</i>

Waarom besteedt de Schrift meer aandacht aan Seth en zijn nakomelingen? De reden is eenvoudig: het slaat op de rode draad die van Adam, via Noach, door hun nageslacht loopt en voert naar de geboorte van Jezus, de Christus. Dat blijkt duidelijk uit de geslachtslijst van onze Heer volgens Lucas 3:23-38. Daarin wordt een gedetailleerde lijn opgegeven die rechtstreeks naar Adam terugvoert. In vers 38 wordt Adam uitdrukkelijk als “*van God*” aangeduid. Wanneer wij ons dit realiseren, komt Gods oordeel over Adams nakomelingen in de dagen van Genesis 6, dus over de zonen van de *elohim*, onder wie de *nephilim*, in een bijzonder licht te staan. Dan moet het Gods bedoeling zijn geweest om de lijn van Adam tot en met onze Heer Jezus Christus zuiver te houden, exact zoals Hij dat al vóór eonische tijden beschikt had! En dat past volmaakt bij de stipte realisatie van Gods opzet van de eonen, zoals door Paulus in Efeziërs 3:8-12 bekendgemaakt is!

3.4 De reden van “de vloed van water”

In Gods plan was geen plaats voor een mensenras dat voortkwam uit vermenging van de nakomelingen van Seth met die van Kaïn. Anders dan de toenmalige mensheid was God niet onder de indruk van wie en wat onder hen de *nephilim* voorstelden. Hun signalement in Genesis 6:4 wijst op prominente, zeer geduchte bazen. Klaarblijkelijk hadden zij van hun vader Kaïn een mentaliteit geërfd, waarop God in Genesis 4:6-7 reeds geattendeerd had met als centraal trefwoord: zonde, het doelmissen.⁸ Kaïn was niet bij machte om daarover heerschappij te voeren, wat al gauw geleid had tot de dood van zijn broer Abel. Daarom mochten de *nephilim*, die Kaïns DNA hadden meegekregen, geen deel uitmaken van de generaties die God had voorzien om op Zijn tijd het Woord vlees te doen worden met de geboorte van Jezus, de Messias.

Dat was de *reden* van het daaropvolgende watergericht. *Jahweh* had al geconstateerd dat er “veel kwaad van de mens op de aarde” was en dat de overleggingen van zijn hart constant op kwaad uit waren (Genesis 6:5). Hij heeft toen besloten de mensheid alleen via Noachs lijn te laten voortbestaan. De nakomeling van Adams jongste zoon Seth was immers Noach die in Gods ogen genade vond (Genesis 6:8). Dankzij die reddende genade bleef de lijn intact die moest leiden tot de geboorte van Jezus Christus, de laatste adam (1 Corinthiërs 15:45)! Dat is de clou en de boodschap van de geschiedenis rondom de *nephilim*.

4. De les van deze geschiedenis

Het onderwerp *nephilim* is in de zogenaamde vakliteratuur vaak afgedaan als een mythe die niet serieus genomen moet worden. Men beweert glashard dat de geschiedenis van de *nephilim* hooguit zinnebeeldig bedoeld is en niet waar gebeurd. Zo wordt dit gedeelte van Gods Woord weggezet als een soort sprookje over reuzen. De zogenaamde wetenschap hecht klaarblijkelijk meer aan vondsten van de menselijke geest dan aan

Gods Woord als voortbrengsel van Zijn heilige geest! Met al die misvattingen over de *nephilim* in Genesis 6 doet men ten diepste de Vader van onze Heer, Jezus Christus, op zeer beschamende wijze oneer aan, omdat men niet (h)erkent hoe hij door de geschiedenis heen toewerkt naar de komst van Zijn Zoon als de Messias voor Israël en Redder van de gehele wereld.

DEEL 3 – REPHAÏM

1. Het woord *rephaïm*⁹

Er zijn diverse verwarrende verklaringen over herkomst en betekenis van het Hebreeuwse woord *rephaïm*:

- *Rephaïm* zou afgeleid zijn van de stam *rapha*¹⁰ voor “helen, herstellen, versterken”, in Septuaginta meestal dienovereenkomstig met *iaomai* vertaald.
- Een andere theorie is dat het woord zou zijn afgeleid van *raphah*¹¹ voor “week of zwak zijn”, in Septuaginta onder meer met *aniêmi* en *astheneô* vertaald, beide op zwakte wijzend.
- Een andere opvatting, die niet let op een mogelijke stam van *rephaïm*, gaat ervan uit dat het de naam is van een volk.

Zijn ook die verschillende en verwarrende verklaringen niet meer het product van menselijke verbeeldingskracht? Hoe komt men erbij te denken dat *rephaïm* schimmen, geesten of zielen zijn in de *sheol*, “onderwereld” of “dodenrijk”, waar zij op genezing, herstel of anders wel op het oordeel wachten? Dergelijke opvattingen laten zien hoe weinig men begrepen heeft van wat “ziel” feitelijk is¹² en nog minder van wat dat de *sheol* feitelijk is.¹³ Weer anderen denken dat *rephaïm* een volk aanduidt dat zich onderscheidde door geneeskundige kennis en bekwaamheden.

De opvattingen dat de *rephaïm* “schimmen” in de *sheol* zouden zijn, lijken – althans volgens de NBG-vertaling 1951 en de Herziene Bijbelvertaling 2021 - in Psalm 88:10 en Jesaja 26:14

bevestigd te zijn. Maar ook daar is het Hebreeuws onjuist vertaald. Als dat volgens de nuchtere concordante vertaalmethode was gedaan, hadden die opvattingen al direct als volslagen nonsens verworpen kunnen worden. Lees maar:

- Psalm 88:10 – “Zult U aan de doden wonderen doen, zullen *rephaïm* soms opstaan en lofzingen?”.
- Jesaja 26:14 – “Doden zullen zeker niet leven, *rephaïm* zullen beslist niet opstaan; daarom dat U opletend bent geweest en hen verdeldigd hebt en alle herinnering aan hen vernietigd hebt.”

Deze teksten gaan over dode mensen, onder wie *rephaïm*, in de *sheol*. Daarin zijn de *rephaïm* terechtgekomen nadat zij overeenkomstig Gods bevel werden uitgeroeid. En doden in de *sheol* zijn inderdaad morsdood (Prediker 9:10).

Waarom worden hier de vertalingen volgens de Septuaginta afgewezen? De reden is eenvoudig en al eerder vermeld: de Septuaginta is ook maar een vertaling van Gods Woord en mag derhalve niet bogen op hetzelfde gezag. Uitsluitend daar waar in de Griekse Schrift de Septuaginta geciteerd wordt, door daaruit zinnen of zinsdelen aan te halen, zijn die Griekse teksten per definitie onderdeel van Gods Woord, maar anders niet! Die aanhalingen zijn gedaan omdat in de dagen dat onze Heer Jezus Christus, de apostelen en vooral Paulus het volk toespraken, de toehoorders met de Septuaginta beter bekend waren. De aanhalingen zijn gedaan omdat zij bruikbaar waren, maar absoluut niet omdat aan de Septuaginta hetzelfde gezag als de Hebreeuwse Schrift werd toegekend. Dat zou een ernstige denkfout zijn!¹⁴

2. Wie waren de *Rephaïm*?

Waarom zouden wij er niet van mogen uitgaan dat het een oude aanduiding van een volk is? Zou daarvoor in de Schrift geen argument te vinden zijn? Al in de dagen van Abram woonden er *Rephaïm* in Kanaän (Genesis 14:5 en 15:20).

De verkenner die door Mozes vooruit waren gestuurd, be-
weerden later met opzettelijke bangmakerij dat daar *nephilim*
woonden: "... ook zagen wij de *nephilim*, zonen van Anaq, van
de *nephilim*" (Numeri 13:31-33). Het is dan ook terecht dat
Mozes in die *nephilim* geen "reuzen" zag, maar de betreffende
bewoners omschreef als een "groot en rijzig volk, zonen van de
Anaqieten" (Deuteronomium 9:2). Die toevoeging "zonen van
de *Anaqieten*" is de sleutel tot het antwoord wie de *Rephaïm*
waren.

Rephaïm diende ter aanduiding van de *Emim* of *Anaqim*.
Deuteronomium 2:10-11 vermeldt: "De *Emim* wonen daarin
tevorens, een volk groot en talrijk en rijzig als de *Anaqim*" en
"*Rephaïm*, ook dezen rekenen zij tot *Anaqim*; de Moabieten
noemen hen *Emim*."

In Deuteronomium 3:11 wordt Og, koning van Bashan, ge-
noemd als de laatste der *Rephaïm*. Van hem is overgeleverd dat
hij een met ijzer versterkt bed besliep van 9 bij 4 el. Daar een el
circa 44 cm lang is, moeten de afmetingen van dat bed circa 3,9
bij 1,8 meter zijn geweest.¹⁵ Uit de expliciete vermelding van
dit opzienbarende feit mag juist niet worden afgeleid dat dit
karakteristiek zou zijn voor de grootte van de *rephaïm*, maar in
elk geval wel voor koning Og.

In de Septuaginta worden de *rephaïm* naast *raphaïm* ook *gi-
gantes* genoemd. In 2 Samuël 5:18 en 22 is het woord *rephaïm*
zelfs met *titanes* vertaald. Het misleidende van deze Griekse
vertaalwoorden is dat zij direct geassocieerd kunnen worden
met de wezens uit de Griekse mythologie. Het lijkt echter zeer
onwaarschijnlijk dat de vrome Joodse geleerden die de He-
breeuwse Schrift in het Grieks vertaalden toen aan dat soort
heidense fantasiewezens gedacht hebben. Bij het nalopen van
de vindplaatsen valt echter op dat bijvoorbeeld *gigantes* vaak
als vertaling van *rephaïm* gebruikt is om duidelijk uit te laten
komen met welke geduchte tegenstanders Israël te maken had.

Een en ander voert tot de conclusie dat ook bij *Rephaïm* geen sprake was van een reuzenras, temeer daar hun kwalificatie als *nephilim* een verzinsel was van de verspieters die Mozes uitgezonden had. Het gaat om een volk, dat ook *Emim* en *Anaqim* genoemd werd, zoals de Israëlieten dat in Kanaän aantrouwen en dat “groot en talrijk en rijzig” was.

TOT SLOT

De *nephilim* en *rephaïm* zijn de eeuwen door onderwerp geweest van fantasierijke voorstellingen die in sciencefictionverhalen niet zouden misstaan. Oorzaak: het niet serieus nemen van wat in het Hebreeuws in Gods Woord geschreven staat. Stel je voor dat iemand van zijn of haar geliefde een briefje ontvangt met “ik houd van jou” en iemand anders daarvan zegt “het staat er wel, maar je moet het zo niet interpreteren”. Evenzo behoren wij niet om te gaan met heel de Schrift die door God geademd is.¹⁶

De geschiedenis van de *nephilim* en *rephaïm* is een van de zeer vele voorbeelden van de onstuitbare wijze waarop God, de Vader, toewerkt naar de geboorte van onze Heer en Redder Jezus Christus. Hij is de scharlaken draad die van Genesis 1:1 tot en met Openbaring 22:20 door de heilige Schrift loopt. Het gaat allemaal om Hem in Wie het al geschapen is, in Wie het al zijn samenhang heeft, Die het beeld van de onzichtbare God is, de Eerstgeborene van heel de schepping (Colossenzen 1:15-17).

In Hem zijn alle schatten van wijsheid en kennis verborgen!
(Colossenzen 2:3 e.v.)

EINDNOTEN

- ¹ © Alfred E. Dekker, Rotterdam 16 juli 2015, herziening 3 maart 2025. Alle Bijbelcitaten zijn direct uit de grondtekst volgens de concordante methode vertaald. Bijbelse persoonsnamen zijn overeenkomstig de NBG-versie gespeld.
- ² NPhLIM (נפלים) in Genesis 6:4, tweemaal in Numeri 13:33 als NPhILIM (נפילים). Alle drie meervoudsvormen hebben Strongnr. 05303. Het zijn vormen van het werkwoord NPhL (נפל, Strongnr. 05307) voor “vallen”. Die extra letter *jod* in Numeri 13:33 zou kunnen wijzen op de werkwoordsvorm *niphil* (נפיל), *hiphil* geheten, die een oorzakelijk verband uitdrukt:
- ³ Letterlijke vertaling van בני ענק. In NBG’51 en NBV1 “Enakieten”, in de Herziene Statenvertaling “nakomelingen van Enak”.
- ⁴ Opmerkelijk is dat de Septuaginta in Numeri 13:33 de “zonen van Anaq” niet noemt, maar volstaat met de aanduiding *gigantes* en daarmee van de Hebreeuwse tekst afwijkt. De Septuaginta is nu eenmaal niet door God geademde Schrift, behalve waar daaruit door Jezus Christus, Zijn apostelen en Zijn evangelieschrijvers geciteerd is!
- ⁵ Zoon, בן (Strongnr. 01121), Elohim, אלוהים of אוהים (Strongnr. 0430)
- ⁶ De titel *Elohim* is een meervoudsvorm. In het Hebreeuws duidt zo’n meervoudsvorm een tweetal aan, tenzij uit de context blijkt dat het om meer dan twee in getal gaat (zie bijv. Exodus 18:11 en Jesaja 36:19). Concordant vertaald betekent deze titel “twee plaatsers”. God zet als *Elohim* alles op de plaats zoals Hij dat reeds vóór de loop van de eonen beschikt had. Door onze Heer Jezus Christus Zelf, ook via Zijn apostel Paulus, is die aanduiding “twee plaatsers” nader verklaard. Het is de *eenheid* die God, de Vader, vormt met de Zoon, de eerstgeborene van de *gehele* schepping. De geest van God, de Vader, en Zijn Zoon werken samen onder de titel *Elohim*. De Vader, de onzichtbare God, communiceert met de mens door de Zoon in die ene *Elohim*. Vandaar dat onze Heer kan zeggen ‘Ik en de Vader zijn één’ (Johannes 10:30). Zie ook: “Eén God: de Vader - Één Heer: Jezus Christus” (evangelieomniet.nl).
- ⁷ Er staat בני האלהים. Dus *elohim* met lidwoord ה

-
- ⁸ *Chata'áh*, חטאה (Strongnr. 02403) < חטא (Strongnr. 2398), “doelmissen” = “zondigen”; zie Richteren 20:16.
- ⁹ רפאים, die men opvat als een meervoudsvorm van de stam רפא, Strongnr. 07496, waarbij de schrijfwijze רפה, Strongnr. 07497, als een variant van רפא beschouwd wordt.
- ¹⁰ רפא of רפה Strongnrs. 07496 en 07497. NBG'51 en Nieuwe Bijbelvertaling 2021: schimmen; Statenvertaling: doden; Herziene Statenvertaling: gestorvenen. Als meervoudsvorm: Refaïeten in alle voornoemde Bijbelvertalingen.
- ¹¹ רפה, Strongnr. 07503, als afzonderlijke stam beschouwd met een zeer breed scala van veronderstelde betekenissen.
- ¹² De mens is ziel – Genesis 2:7 letterlijk: “en de mens wordt tot levende ziel (לנפש חיה).
- ¹³ שאל of שאל (Strongnr. 07585); zie Prediker 9:10.
- ¹⁴ Desniettemin beschouwt de Grieks-orthodoxe kerk de Septuaginta als de enig gezaghebbende vertaling, omdat deze het zou zijn geweest die reeds in de Grieks sprekende vroege kerk gehanteerd werd - aldus het voorwoord van *Hé palaia diathékê*, uitgegeven door *Apostolikês Diakonias tês Ekklêsias tês Ellados*, 2023. Daarnaast hanteert zij de Griekse tekst van het zogenoemde Nieuwe Testament.
- ¹⁵ De lengte in centimeters van een el is berekend op grond van de inscriptie in de onder koning Hizkia aangelegde tunnel. Daarop stond een lengte van 1200 el vermeld, terwijl de tunnel 533 meter lang is.
- ¹⁶ 2 Timotheüs 3:16 – θεοπνευστος (Strongnr. 2315).
- =====

Andere publicaties Stichting Da-ath

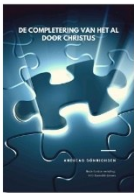
Gratis bestellen: gorterd@protonmail.com

De uitgeroepen gemeente: Lichaam én bruid? - Date Gorter

Efeziërs 5:22-33 vergelijkt de gemeente met de gehuwde vrouw. Zijn wij als gelovigen nu óók de bruid? De geestelijke band van God met Israël wordt in de Schrift als huwelijk beschreven. In Efeze 5 zien we *lichaam* als beeld. Een gehuwde man en vrouw worden één vlees, één lichaam, 1 Kor.6:16. Maar zij doen veel afzonderlijk van elkaar. Zij zijn één en laten zo de eenheid van Christus en Zijn lichaam zien. *Israël*, als *bruid* van Jahweh, staat in een andere betrekking tot Hem.

De completering van het al door Christus - Andreas Sönnichsen

In dit machtige woord wordt onthuld, dat wij compleet gemaakt worden tot het volledige complement van God, Efeziërs 3:19.

Dat wij echt de onschatbare waarde van dit kostbare woord mogen beseffen! Want het voorziet in alles, en is volledig toereikend, zoals God Zelf!

De zogenaamde engelenwereld - A.E. Knoch

De Griekse noch de Hebreeuwse taal heeft een woord, dat aangeeft wat wij ons vandaag bij 'engel' voorstellen. Als het woord *aggelos* overal waar het voorkomt met 'engel' vertaald was, dan hadden wij de bedoeling ervan kunnen verstaan. Maar helaas is het alleen waar de traditie dat verlangt, zo vertaald. Dit is een duidelijk voorbeeld hoe discordante vertalingen de waarheid voor ons kunnen verduisteren in plaats van dat ze die laten zien.

Wie gaan mee bij de opname? - Date Gorter

Wanneer de Heer neerdaalt en de Zijnen roept: wie zullen Hem dan ontmoeten in de lucht? 1 Thessalonicenzen 4:13-18

De bazuin van God is een genademoment. Misschien onbewust en onbedoeld, willen wij daar toch op één of andere manier een voorwaarde aan vastkoppelen.

Leven in verwachting van Zijn komst - Dieter Landersheim

Tot onze heerlijkheid behoort, dat wij in Christus Jezus met iedere geestelijke zegen te midden van de op-hemelse schepselen gezegend zijn, Efeziërs 1:3.

En dat wij in de geest te midden van de op-hemelsen gezet zijn, Efeziërs 2:6,7.

Hij komt! Wij mogen leven in verwachting van die grote dag.

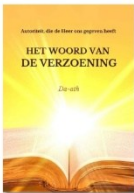
Jezus Christus, de Gekruisigde - Dieter Landersheim

Wie zijn de vijanden van het kruis van Christus?

Voor eigen gerechtigheid is bij God geen ruimte. Als wij onszelf gerechtigheid toekennen, verachten wij het kruis van Christus, dat ons Gods gerechtigheid gaf, door het geloof van Jezus Christus.

Het woord van de verzoening - Date Gorter

De verdeeldheid bij de Korintheërs was ontkenning van de geestelijke eenheid. Daarover spreekt Paulus in 1 Korintheërs 12. Hij benadrukt dat het één lichaam is, met één geest en dat is niet voor niets. Zijn houding – een voorbeeld voor ons – was verzoenend, altijd, ook al werden zijn woorden en daden verkeerd begrepen!

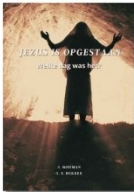
Hemel en hel, wat leert Jezus daarover? - A.E. Knoch

Jezus zei tegen Nicodemus: *Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als iemand niet wederom geboren wordt kan hij het koninkrijk van God niet zien*, Johannes 3:3. En Jezus zegt van mensen die verloren gaan: ... *waar hun worm niet sterft, het vuur niet uitgeblust wordt*, Markus 9:44.

Deze brochure geeft antwoord uit de Bijbel op de indringende vragen. Hoe kan God sterven van ongelovigen aanzien?

Jezus is opgestaan, welke dag was het? - A. Bouman, A. E. Dekker

Deze brochure geeft antwoord op de vraag wanneer de Heer Jezus exact opgewekt werd door de heerlijkheid van de Vader. Was het op -wat wij kennen als- de zondag? Of een andere dag? Nauwgezet is iedere uitdrukking en elk woord dat van belang is, onderzocht. Het resultaat is voor u als gelovige wellicht verbijsterend.

Vergeving van zonden of rechtvaardiging? - Frank Goldammer

Jakob en Esau - Elmar Frey

Ik ben blij dat mijn zonden zijn vergeven omdat Jezus aan het kruis voor mij stierf, zeggen veel christenen. En rechtvaardiging dan? Het verschil is groter dan u denkt.

Ik heb gekozen voor Jezus en ik ben gered! Dat hoor je gelovigen zeggen. Jakob en Esau, u leest in Genesis en Romeinen 9 over deze tweeling. Het gaat om (uit)kiezen. Wie doet wat? Wanneer? Gods woord geeft uitsluit!

Schepping van de mens, Gods waagstuk? - Ludwig Wolf

Waagde God het met de schepping van de mens? Zou de mens iets kunnen wat God niet voorzag? Kon de mens zo uit de hand van God wegllopen dat er geen redden meer aan is?

Op deze en meer vragen komt antwoord in deze brochure, uit Gods woord. Het geeft vrede en rust in het hart, wanneer we beseffen Wie Hij is.

Psalm 139, vertaling en commentaar - Alfred E. Dekker

In Psalm 139 laat God via David weten dat God ons door en door kent; kende zelfs ons embryo. Ieder mens is voor God een open boek. Het maakt niet uit bij welk je hoort, wat je gelooft, in welke tijd je leeft en hoe je je gedraagt. Uiteindelijk zal alle knie voor Hem buigen en alle tong van harte belijden: Heer is Jezus Christus, tot eer van God, de Vader! Na lezing van deze psalm zal niemand dit nog kunnen betwijfelen.

De doop - A.E. Knoch

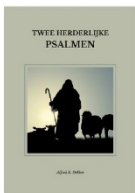
De doop? Die is altijd omstreden binnen de christenheid. Volwassenen dopen? Kinderen besprenkelen? Hoe dopen? In welke Naam? Wanneer gebeurde dat? Wat is het effect van de waterdoop? Doet het iets, bewerkt het wat? Word je er een betere gelovige door? Allemaal vragen, die steeds weer tot -soms verhitte- discussies leiden. Deze vragen zijn ook belangrijk: Waarin ben je gedoopt? De zee? De wolk? Water? Geest? Wat reinigt en wat niet? Wat is eigenlijk de ene doop (Efeziërs 4:5)? Antwoorden komen uit de Schrift in deze bijzondere studie over dit onderwerp.

God en de natïen - A.E. Knoch

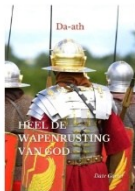
Hoe gaat God met de natïen om? Waarom zijn er eigenlijk natïen? Israël is Gods volk, en Hij heeft een heel speciaal plan met hen. Zij zullen de natïen leiden op aarde, als hun Messias er is. Maar in deze tijd lijkt de chaos alleen maar toe te nemen. Waar zal dat toe leiden? In deze uitgave leest u de overwegingen uit Gods woord, die antwoorden geven. U zult als serieus bijbellezer daarover verbaasd staan!

Twee herderlijke Psalmen - Alfred E. Dekker

Het beeld van herder en kudde heeft al eeuwenlang gelovigen aangesproken. In beginsel is het een beeld dat op God en Israël slaat en niet op gelovigen die in Christus Jezus zijn. Waarom dan toch de "herderspsalmen" 23 en 100? Omdat veel kostbaarheden in Gods schatkamer voor Israël ook voor de natïen buiten Israël van grote waarde zijn. Juist die schatten laten Gods karakter en bovenal Zijn liefde zien. Zouden wij jaloers op Israël zijn? Nee, zoals blijkt uit vergelijking van de aardse schatten voor Israël met die van Paulus' evangelie. Lees dit, en verwonder u over Gods liefde!

Heel de wapenrusting van God - Date Gorter

Heel de wapenrusting van God aandoen is noodzakelijk voor elk lid van het lichaam van Christus.

Deze uitgave geeft antwoord op: waarom aandoen?

Tevens leest u hierin een nadere toelichting op de zeven onderdelen, zoals die te vinden zijn in Efeziërs 6:10-20.

Begrijp je wat je leest? - Werner Prolingheuer

In Handelingen 8 lees je dat een Ethiopisch machthebber van de koningin Candacé, de schatkist-bewaarder, te Jeruzalem kwam om daar de God van Israël te aanbidden. Op de terugweg las hij uit een gekochte Schriftrol. Deze invloedrijke 'kamerling' was eerlijk genoeg om te erkennen, dat hij zonder leiding de betekenis van het gedeelte (hij las in Jesaja 53) niet kon begrijpen. Zijn wij altijd zeker, dat wij alles correct verstaan?

Vloek van Cham? - Alfred E. Dekker

Bij de herdenking van de afschaffing van de slavernij onder de noemer Ketikoti is nu algemeen duidelijk geworden, dat de 'vloek van Cham' gebruikt is om een onafzienbare menigte medemensen eeuwenlang tot handelswaar te vernederen en beestachtig te behandelen. Wat alles des te vreselijker maakt, is dat de 'vloek van Cham' als zodanig niet in de Schrift voorkomt, maar op een klinkklare leugen berust. Hoe de vork dan wél aan de steel zit, probeert deze brochure te verhelderen.

De Gemeente in haar laatste aardse dagen - Alfred E. Dekker

Wie van ons het nieuws leest, ziet en hoort over alles wat er in de wereld gaande is, zal zich vast wel eens afvragen: hoelang nog? En wat staat ons allemaal te wachten, voordat alle leden van de uitgeroepen gemeente van de aarde weggerukt worden? Wij zien de toenemende chaos, rampspoed en misdadigheid in de wereld. Maar ook al zou het allemaal rozegeur en maneschijn zijn – wie zou niet voor altijd samen met onze Heer en Redder willen zijn? Wat hierna uiteengezet wordt, dient tot troost en bemoediging, vooral voor wankelmoedigen.

De wil van God & de wil van mensen - A.E. Knoch

Heeft de mens een 'vrije wil'? Als mensen tegen de wil van God ingaan, zoals we iedere dag zien, kan God dan Zijn doel bereiken? Wat de broers met Jozef deden, was vreselijk. Je broer verkopen! Hoe kijk je daarnaar? *Laat Mijn volk gaan!* zei God tegen Farao. Die wilde dat niet. Hoe handelde God? De wil van de mensenmenigte voor Jezus was: *kruisig Hem!* Die wil werd doorgezet, was dat het dwarsbomen van Gods plan? Of paste dat naadloos in Gods bedoeling? En als alles uit God is, waarom zou je dan volgens Gods woord leven?

Het gebed van geloof - *Hermann H. Roche*

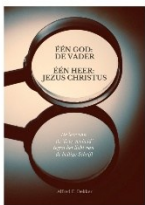
Tot Wie richten wij ons *gebed*?

Wat gebeurt er morgen in ons leven? In de wereld? Israël?

Kunnen wij God 'verbidden'?

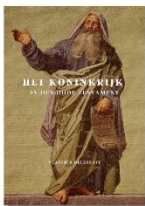
Gebed is het meest wezenlijke voor een gelovige. Gods woord is essentieel als het om gebed gaat. Daarin is groei en inzicht nodig. In deze brochure leest u over hoe, wat en wanneer we kunnen bidden. Wat is een waar *gebed van geloof*? Gods woord geeft antwoorden!

Één God: de Vader; Één Heer: Jezus Christus - *Alfred E. Dekker*

In de heilige Schrift is niets terug te vinden over God Die een 'drie-eenheid' zou vormen. Niettemin is deze leer al vroeg in het christendom opgedoken en wordt zij tot heden toe aan gelovigen onderwezen. In deze uitgave leest u in deel 1 over de lange geschiedenis van deze leer, afgesloten in deel 2 met wat door God Zelf in Zijn woord ons over Zichzelf, Zijn Zoon en de heilige geest onthuld heeft.

Het koninkrijk in het oude testament - *Vladimir Gelesnoff*

Wat is het koninkrijk van de hemelen?

De grote hoeveelheid antwoorden op deze vraag levert verwarring op.

Het is goed, voor de uitleg om elke zin, ieder woord in de Schriften uit te leggen vanuit het gebruik in andere tekstverbanden van de Bijbel.

Door dat principe te volgen, komt naar voren, dat: het koninkrijk van de hemelen gebaseerd is op de profeet Daniël.

Geestelijke gaven voor vandaag? - *A. E. Knoch*

Geestelijke gaven vandaag? Hoe zit het daarmee? Het 'spreken in tongen'? Lichamelijke genezing? Onder gelovigen wordt daar veel over gesproken. Waren deze 'gaven' of inwerkingen van de geest alleen voor toen, voor Israël en de gelovigen? Of gelden deze gaven nu nog steeds, voor alle gelovigen? Deze brochure behandelt deze vragen, en geeft antwoord uit de Schrift. De brieven van Paulus blijken meer licht op dit alles te werpen dan wij misschien denken.

Deze uitgave gaat over de geschiedenis van de *nephilim* en *rephaïm*. Zij is een van de zeer vele voorbeelden van de onstuitbare wijze waarop God, de Vader, toewerkt naar de geboorte van onze Heer en Redder Jezus Christus. Hij is de scharlaken draad die van Genesis 1:1 tot en met Openbaring 22:20 door de heilige Schrift loopt. Het gaat allemaal om Hem in Wie het al geschapen is, in Wie het al zijn samenhang heeft, Die het beeld van de onzichtbare God is, de Eerstgeborene van heel de schepping (Colossenzen 1:15-17).